

Vec C-84/24

Návrh na začatie prejudiciálneho konania

Dátum podania:

1. február 2024

Vnútroštátny súd:

Lietuvos Aukščiausiasis Teismas

Dátum rozhodnutia vnútroštátneho súdu:

31. január 2024

Žalobkyňa v prvostupňovom konaní a [navrhovateľka v konaní o kasačnom opravnom prostriedku]:

EM SYSTEM UAB

Žalované v prvostupňovom konaní a [odporkyne v konaní o kasačnom opravnom prostriedku]:

SEB bankas AB

Citadele banka Lietuvos filialas AS

...

LIETUVOS AUKŠČIAUSIASIS TEISMAS (Najvyšší súd Litvy)

UZNESENIE

31. januára 2024

Vilnius

Senát občianskoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Litvy, ... [zloženie senátu]

... v... konaní o kasačnom opravnom prostriedku, ktorý podala **EM SYSTEM**, spoločnosť s ručením obmedzeným, o [preskúmanie] uznesenia... Krajského súdu Vilnius z 23. mája 2023 v občianskoprávnej veci týkajúcej sa revidovanej žaloby, ktorú podala žalobkyňa EM SYSTEM UAB proti žalovaným *SEB bankas AB* a *AS Citadele banka Lietuvos filialas* [ďalej len „*Citadele banka AS (litovská pobočka)*“) o ukončenie protiprávneho konania,

uvádza:

- 1 Konanie o kasačnom opravnom prostriedku sa týka výkladu a uplatňovania hmotnoprávnych noriem upravujúcich odôvodnenie zmrazenia finančných prostriedkov spoločnosti na základe nariadenia Rady (ES) č. 765/2006 z 18. mája 2006 o reštriktívnych opatreniach vzhľadom na situáciu v Bielorusku a zapojenie Bieloruska do ruskej agresie voči Ukrajine (ďalej len „nariadenie č. 765/2006“ alebo „nariadenie“).
- 2 Predmetom tohto konania je žaloba, ktorú podala žalobkyňa *EM SYSTEM* proti žalovaným *Citadele banka AS (litovská pobočka)* a *SEB bankas AB* vo veci obmedzení [prístupu] k finančným prostriedkom na bankovom účte... vedenom v *Citadele banka AS (litovská pobočka)* a na bankových účtoch... vedených v *SEB bankas AB*. Žalobkyňa podala návrh, aby súd nariadil žalovaným... plniť zmluvu o vedení týchto bankových účtov tým, že umožnia žalobkyni prístup k [týmto] finančným prostriedkom... bez obmedzení, a uložil im povinnosť nahradiť trovy konania.
- 3 Problematika zmrazenia finančných prostriedkov uvedenej spoločnosti dňa 18. decembra 2020 patrí do pôsobnosti nariadenia č. 765/2006.
- 4 ... [stanoviská účastníkov konania a súdu prvého stupňa k návrhu na začatie prejudiciálneho konania podanému na Súdny dvor]
- 5 ... [povinnosť obrátiť sa na Súdny dvor na základe článku 267 tretieho odseku ZFEÚ]

- 6 V prejednávanej veci potreba, aby súd rozhodujúci o kasačnom opravnom prostriedku položil Súdnu dvoru prejudiciálne otázky, vychádza z toho, že obsah ustanovení práva Únie, ktoré sú relevantné na vyriešenie sporu, nie je s konečnou platnosťou jasný ani pri uplatnení doktríny *acte clair*, ani pri uplatnení doktríny *acte éclairé*. Odpoveď na prejudiciálne otázky položené Súdnu dvoru má teda zásadný význam pre prejednávanú vec, lebo umožní správne uplatnenie ustanovení nariadenia č. 765/2006, o ktorých Súdny dvor ešte nerozhodol.
- 7 ... [procesné formulácie]

I. Právny rámec. Právo Únie

- 8 Reštriktívne opatrenia Európskej únie voči podporovateľom bieloruského režimu, ktoré sú relevantné v prejednávanej veci, boli uložené rozhodnutím Rady 2012/642/SZBP z 15. októbra 2012 o reštriktívnych opatreniach voči Bielorusku (ďalej len „rozhodnutie 2012/642/SZBP“) a nariadením č. 765/2006.
- 9 Článok 4 rozhodnutia 2012/642/SZBP (v znení účinnom k 18. decembru 2020) stanovuje:
- „1. Zmrazujú sa všetky finančné prostriedky a hospodárske zdroje, ktoré sú vo vlastníctve, držbe alebo pod kontrolou:
- a) osôb, subjektov alebo orgánov, ktoré sú zodpovedné za vážne porušenia ľudských práv alebo za represie voči občianskej spoločnosti a demokratickej opozícii, alebo ktorých činnosti iným spôsobom vážne ohrozujú demokraciu alebo právny štát v Bielorusku, alebo všetkých fyzických alebo právnických osôb, subjektov alebo orgánov s nimi spojených, ako aj právnických osôb, subjektov alebo orgánov v ich vlastníctve alebo pod ich kontrolou;
- b) fyzických alebo právnických osôb, subjektov alebo orgánov, ktoré majú z podpory Lukašenkovho režimu prospech, ako aj právnických osôb, subjektov alebo orgánov v ich vlastníctve alebo pod ich kontrolou, ako sa uvádza v prílohe.
2. Žiadne finančné prostriedky ani hospodárske zdroje sa priamo ani nepriamo nesprístupnia takýmto fyzickým alebo právnickým osobám, subjektom alebo orgánom uvedeným v prílohe alebo v ich prospech.“
- 10 Článok 2 nariadenia č. 765/2006 (v znení účinnom k 18. decembru 2020) stanovuje:
- „1. Všetky finančné prostriedky a hospodárske zdroje, ktoré patria fyzickým alebo právnickým osobám, subjektom a orgánom uvedeným v prílohe I alebo sú v ich vlastníctve, v držbe alebo pod ich kontrolou, sa zmrazujú.

2. *Žiadne finančné prostriedky ani hospodárske zdroje sa nesmú sprístupniť, priamo ani nepriamo, fyzickým ani právnickým osobám, subjektom a orgánom uvedeným v prílohe I, a to ani v ich prospech.*
3. *Vedomá a úmyselná účasť na činnostiach, ktorých predmetom alebo dôsledkom je priame alebo nepriame obchádzanie opatrení uvedených v odsekoch 1 a 2, sa zakazuje.*
4. *Príloha I pozostáva obsahuje zoznam fyzických alebo právnických osôb, subjektov a orgánov, ktoré Rada v súlade s článkom 4 ods. 1 písm. a) rozhodnutia Rady 2012/642/SZBP z 15. októbra 2012 o reštriktívnych opatreniach voči Bielorusku určila za zodpovedné za vážne porušenie ľudských práv alebo represiu voči občianskej spoločnosti a demokratickej opozícii alebo ktorých činnosť iným spôsobom vážne oslabilu demokraciu alebo právny štát v Bielorusku, alebo akýchkoľvek fyzických alebo právnických osôb, subjektov a orgánov s nimi spojených, ako aj právnických osôb, subjektov alebo orgánov v ich vlastníctve alebo pod ich kontrolou.*
5. *Príloha I takisto obsahuje aj zoznam fyzických alebo právnických osôb, subjektov a orgánov, ktoré Rada v súlade s článkom 4 ods. 1 písm. b) rozhodnutia 2012/642/SZBP určila za tie, ktoré majú výhody z Lukašenkovho režimu alebo ho podporujú, ako aj právnických osôb, subjektov a orgánov v ich vlastníctve alebo pod ich kontrolou.“*
- 11 V bode 55a usmernení o vykonávaní a vyhodnocovaní reštriktívnych opatrení (sankcií) v rámci spoločnej zahraničnej a bezpečnostnej politiky EÚ zo 4. mája 2018 (poznámka Generálneho sekretariátu Rady Európskej únie č. 5664/18) (ďalej len „usmernenia z roku 2018“) vypracovaných Radou Európskej únie sa uvádza:
„Kritériom, ktoré sa má zohľadniť pri posúdení toho, či právnická osoba alebo subjekt sú vlastnené inou osobou alebo subjektom, je vlastníctvo viac ako 50 % vlastníckych práv subjektu alebo majoritná kapitálová účasť v ňom¹⁷. Ak je toto kritérium splnené, právnická osoba alebo subjekt sa považujú za vlastnené inou osobou alebo subjektom.“
- 12 Poznámka pod čiarou 17 k tomuto bodu obsahuje tento odkaz:
„Kritérium v súlade s definíciou stanovenou v nariadení č. 2580/2001.“
- 13 V bode 62 najnovšej verzii najlepších postupov EÚ na účinné vykonávanie reštriktívnych opatrení vypracovaných Radou Európskej únie (27. jún 2022, č. dokumentu 10572/22, ďalej len „najlepšie postupy z roku 2022“) sa zdôrazňuje:
„Kritériom, ktoré sa má zohľadniť pri posúdení toho, či sú právnická osoba alebo subjekt vlastnené inou osobou alebo subjektom, je vlastníctvo viac ako 50 % vlastníckych práv subjektu alebo majoritná kapitálová účasť v ňom²⁰. Ak je toto kritérium splnené, právnická osoba alebo subjekt sa považujú za vlastnené inou osobou alebo subjektom.“

- 14 Poznámka pod čiarou 20 k tomuto bodu obsahuje tento odkaz:

„Kritérium v súlade s definíciou stanovenou v nariadení č. 2580/2001.“

- 15 Článok 1 ods. 5 nariadenia č. 2580/2001 obsahuje túto definíciu:

„Vlastnenie právnickej osoby, skupiny alebo subjektu“ znamená vlastniť 50 % a viac vlastníckych práv právnickej osoby, skupiny alebo subjektu alebo mať v nich majoritnú kapitálovú účasť.“

- 16 Bod 55b usmernení z roku 2018 a bod 63 najlepších postupov z roku 2022 obsahujú neúplný zoznam kritérií, ktoré sa majú zohľadniť pri posudzovaní toho, či sú právnická osoba alebo subjekt kontrolované inou osobou alebo subjektom.

- 17 Bod 55c usmernení z roku 2018 a bod 65 najlepších postupov z roku 2022 stanovujú, že splnenie uvedených kritérií vlastníctva alebo kontroly sa môže prípad od prípadu vyvrátiť.

- 18 V bode 55d usmernení z roku 2018 sa uvádza:

„Ak sa v súlade s uvedenými kritériami zistí vlastníctvo alebo kontrola, sprístupnenie finančných prostriedkov alebo hospodárskych zdrojov osobám alebo subjektom, ktoré nie sú uvedené na zozname a ktoré sú vlastnené alebo kontrolované osobou alebo subjektom na zozname, sa bude v zásade považovať za ich nepriame sprístupnenie osobe alebo subjektu na zozname, pokiaľ sa pomocou prístupu založeného na posúdení rizika a po zohľadnení všetkých relevantných okolností vrátane kritérií uvedených nižšie nedá v jednotlivých prípadoch opodstatnene určiť, že dotknuté finančné prostriedky alebo hospodárske zdroje nebudú použité touto osobou alebo týmto subjektom na zozname alebo v ich prospech.“

Kritériá, ktoré sa majú zohľadniť, zahŕňajú okrem iného:

a) dátum a povahu zmluvných väzieb medzi dotknutými subjektmi (napríklad zmluvy o predaji, kúpe alebo distribúcii);

b) relevantnosť odvetvia činnosti subjektu, ktorý nie je uvedený na zozname, pre subjekt uvedený na zozname;

c) charakteristiku sprístupnených finančných prostriedkov alebo hospodárskych zdrojov vrátane ich potenciálneho praktického použitia subjektom uvedeným na zozname a ľahkého prevodu tomuto subjektu.

d) Hospodársky zdroj sa nebude považovať za hospodársky zdroj v prospech osoby alebo subjektu, ktoré sú uvedené na zozname, len z toho dôvodu, že ho osoba alebo subjekt, ktoré nie sú uvedené na zozname, používa na vytváranie zisku, ktorý by sa mohol čiastočne distribuovať akcionárovi uvedenému na zozname.“

19 V bode 66 najlepších postupov z roku 2022 sa uvádza:

„Ak sa v súlade s uvedenými kritériami zistí vlastníctvo alebo kontrola, sprístupnenie finančných prostriedkov alebo hospodárskych zdrojov osobám alebo subjektom, ktoré nie sú uvedené na zozname a ktoré sú vlastnené alebo kontrolované osobou alebo subjektom na zozname, bude sa v zásade považovať za ich nepriame sprístupnenie osobe alebo subjektu na zozname, pokiaľ sa pomocou prístupu založeného na posúdení rizika a po zohľadnení všetkých relevantných okolností vrátane kritérií uvedených nižšie nedá v jednotlivých prípadoch opodstatnene určiť, že dotknuté finančné prostriedky alebo hospodárske zdroje nebudú použité touto osobou alebo týmto subjektom na zozname alebo v ich prospech.

Kritériá, ktoré sa majú zohľadniť, zahŕňajú okrem iného:

- a) dátum a povahu zmluvných väzieb medzi dotknutými subjektmi (napríklad zmluvy o predaji, kúpe alebo distribúcii);*
- b) relevantnosť odvetvia činnosti subjektu, ktorý nie je uvedený na zozname, pre subjekt uvedený na zozname;*
- c) charakteristiku sprístupnených finančných prostriedkov alebo hospodárskych zdrojov vrátane ich potenciálneho praktického použitia subjektom uvedeným na zozname a ľahkého prevodu tomuto subjektu.“*

II. Litovská právna úprava relevantná na vyriešenie sporu medzi účastníkmi konania

- 20 Podľa ustanovení [zákona Litovskej republiky o vykonávaní hospodárskych a iných medzinárodných sankcií] účinných v čase zmrazenia finančných prostriedkov 18. decembra 2020 Ministerstvo zahraničných vecí Litovskej republiky koordinuje vykonávanie medzinárodných sankcií v Litovskej republike a poskytuje informácie fyzickým a právnickým osobám o záležitostiach súvisiacich s vykonávaním medzinárodných sankcií (§ 11 ods. 1) a Útvar vyšetrovania finančnej trestnej činnosti pri Ministerstve vnútra Litovskej republiky, Colný úrad pri Ministerstve financií Litovskej republiky a Národná banka Litvy zodpovedali v súlade so svojimi právomocami za dohľad nad vykonávaním finančných sankcií (§ 12 ods. 1 bod 2). Ministerstvo zahraničných vecí bolo zodpovedné za uplatňovanie osobitných výnimiek zo sankcií stanovených v právnych predpisoch Európskej únie. Aby subjekty mohli využiť výnimky, museli podať žiadosť orgánu vykonávajúcemu dohľad nad vykonávaním medzinárodných sankcií uvedenému v § 12 zákona a tento orgán alebo finančná inštitúcia museli podať ministerstvu zahraničných vecí žiadosť o uplatnenie výnimky pre každý prípad osobitne, pričom túto výnimku mohli uplatniť až po získaní jeho súhlasu (§ 4 ods. 2).
- 21 Podľa ustanovení zákona Litovskej republiky o medzinárodných sankciách, ktoré boli účinné v čase podania kasačného opravného prostriedku, vykonávanie

medzinárodných sankcií koordinuje komisia zriadená vládou (§ 10 ods. 1) a Útvar vyšetrovania finančnej trestnej činnosti pri Ministerstve vnútra Litovskej republiky, ministerstvo financií, Colný úrad pri Ministerstve financií Litovskej republiky a iné inštitúcie sú v súlade s im pridelenými oblasťami činnosti príslušnými orgánmi na vykonávanie obmedzení prístupu k finančným prostriedkom a hospodárskym zdrojom, obmedzení platieb a obmedzení iných finančných činností (finančné sankcie) (§ 11 ods. 3 bod 1). V súlade s bodom 13 opisu postupu vykonávania medzinárodných sankcií, ktorý bol schválený uznesením vlády Litovskej republiky č. 535 z 25. mája 2022 (ďalej len „opis“), Útvar vyšetrovania finančnej trestnej činnosti má pri výkone funkcií príslušného orgánu podľa § 11 ods. 1 zákona o medzinárodných sankciách koordinovať, zabezpečovať a dohliadať na vykonávanie finančných sankcií v Litovskej republike (obmedzenia nakladania s finančnými prostriedkami a hospodárskymi zdrojmi). V súlade s bodom 13.3 tohto opisu Útvar vyšetrovania finančnej trestnej činnosti má prijímať rozhodnutia o žiadostiach o výnimky alebo oslobodenia od obmedzení a povinností podľa právnych predpisov o medzinárodných sankciách.

III. Relevantné skutkové okolnosti

- 22 Žalobkyňa uzavrela so žalovanými *SEB bankas AB* a *Citadele banka AS (litovská pobočka)* zmluvy o vedení bankového účtu, na základe ktorých boli otvorené bankové účty na meno žalobkyne. Dňa 18. decembra 2020 žalované jednostranne z vlastnej iniciatívy zmrazili finančné prostriedky žalobkyne na účtoch vedených v uvedených bankách, a to vzhľadom na skutočnosť, že A. V. S., akcionár žalobkyne, bol 17. decembra 2020 zaradený do zoznamu osôb a subjektov podliehajúcich sankciám Európskej únie v súlade s ustanoveniami nariadenia č. 765/2006, o čom informovali žalobkyňu e-mailom. A. V. S. má 50 % podiel na základnom imaní žalobkyne.
- 23 Žalobkyňa podala návrh, aby súd nariadil žalovaným... plniť zmluvu o vedení bankového účtu a umožniť žalobkyňi prístup k finančným prostriedkom na bankových účtoch bez obmedzení.
- 24 Rozsudkom z 25. januára 2023 Vilniaus miesto apylinkės teismas (Okresný súd mesta Vilniust) žalobu žalobkyne zamietol.
- 25 Podľa názoru uvedeného súdu skutočnosť, že A. V. S. má 50 % podiel na základnom imaní spoločnosti, zistená na základe... [dokumentu o najlepších postupoch z roku 2022] a usmernení o vykonávaní a vyhodnocovaní, viedla k záveru, že A. V. S. vlastní žalobkyňu a že finančné prostriedky žalobkyne sú pod kontrolou osoby uvedenej v prílohe I nariadenia č. 765/2006. V bode 63 najlepších postupov (bode 55b usmernení) sa stanovuje jedno z kritérií, ktoré sa majú zohľadniť pri posudzovaní toho, či sú právnická osoba alebo subjekt kontrolované inou osobou alebo subjektom, či už samostatne alebo na základe dohody s iným akcionárom alebo inou treťou stranou, ktorá má právo alebo vykonáva právomoc vymenovať alebo odvolať väčšinu členov správneho, riadiaceho alebo dozorného orgánu takejto právnickej osoby alebo subjektu.

Podľa bodu 7.3 stanov žalobkyne vzhľadom na skutočnosť, že akcionári žalobkyne vlastní rovnaké podiely (50 % – A. V. S., druhých 50 % – I. S.), by nebolo možné vymenovať riaditeľa žalobkyne bez rozhodnutia osoby podliehajúcej sankciám (A. V. S.) a súhlasu druhého akcionára. Súd preto dospel k záveru, že žalobkyňa spĺňa kritériá stanovené v článku 2 ods. 1 nariadenia č. 765/2006 na uloženie sankcií na finančné prostriedky žalobkyne.

- 26 Rozsudkom z 23. mája 2023 senát...Krajského súdu Vilnius, ktorý rozhodoval o odvolaní žalobkyne EM SYSTEM UAB, potvrdil rozhodnutie Okresného súdu mesta Vilnius z 25. januára 2023.
- 27 Uvedený senát konštatoval, že vzhľadom na i) regulačnú pôsobnosť článku 1 nariadenia č. 2021/1030, ktorým sa mení nariadenie č. 765/2006 o reštriktívnych opatreniach voči Bielorusku, a ii) obsah článkov 1j a 1k súd dospel k záveru, že články tohto nariadenia (1j, 1jb, 1k, 1zb) sú určené právnickým osobám usadeným v Bielorusku (alebo mimo Únie), ak viac ako 50 % akcií týchto osôb vlastní štát, a že [články 1j, 1jb, 1k, 1zb] sa preto nemôžu uplatňovať na právnickú osobu usadenú v Litve.
- 28 Uvedený senát rozhodol, že súd prvého stupňa dôvodne dospel k záveru, že skutočnosť, že A. V. S. vlastní 50 % akcií spoločnosti, umožňuje dospieť k záveru, že A. V. S. vlastní žalobkyňu, a z tohto dôvodu sú finančné prostriedky žalobkyne pod kontrolou osoby uvedenej v prílohe I nariadenia, a preto žalobkyňa spĺňa kritériá stanovené v článku 2 ods. 1 nariadenia, na základe ktorých sa na finančné prostriedky žalobkyne vzťahujú sankcie.
- 29 Rozhodnutím riaditeľa Útvaru vyšetrovania finančnej trestnej činnosti pri Ministerstve vnútra Litovskej republiky (ďalej len „ÚVFTT“) č. V-222 zo 14. októbra 2022 „O schválení zoznamu sankcionovaných subjektov vlastnených alebo kontrolovaných právnickou osobou alebo inými organizáciami bez postavenia právnickej osoby“ bola spoločnosť *EM SYSTEM UAB* zaradená do zoznamu spoločností s prepojením na osoby podliehajúce sankciám. Na Krajskom správnom súde Vilnius prebieha konanie (správna vec č. eI2-4937-595/2023) vo veci žaloby podanej 17. februára 2023 žalobkyňou *EM SYSTEM UAB* o zrušenie rozhodnutia ÚVFTT, ktorým boli na spoločnosť *EM SYSTEM UAB* uvalené medzinárodné sankcie.

Tento senát

dospel k nasledovným zisteniam:

IV. Tvrdenia súdu rozhodujúceho o kasačnom opravnom prostriedku a jeho stanovisko v rámci prejudiciálneho konania

- 30 Článok 2 ods. 1 nariadenia č. 765/2006 stanovuje, že „všetky finančné prostriedky a hospodárske zdroje, ktoré patria fyzickým alebo právnickým osobám, subjektom a orgánom uvedeným v prílohe I alebo sú v ich vlastníctve, v držbe alebo pod ich kontrolou, sa zmrazujú“. Podľa článku 4 rozhodnutia 2012/642/SZBP, ktoré sa

vykonáva nariadením č. 765/2006 (a na ktoré sa odkazuje v článku 2 ods. 4 uvedeného nariadenia), sa zmrazujú finančné prostriedky, ktoré sú vo vlastníctve, držbe alebo pod kontrolou osôb a právnych subjektov uvedených v prílohe, ako aj osôb a právnych subjektov v ich vlastníctve alebo pod ich kontrolou. Pri výklade toho, ktoré finančné prostriedky vo vlastníctve ktorých právnických osôb sa majú zmraziť podľa článku 2 ods. 1 nariadenia č. 765/2006, sú dôležité tak i) kritériá vlastníctva a kontroly nad právnickou osobou, ako aj ii) okolnosti, za ktorých sa finančné prostriedky vlastnenej alebo kontrolovanej právnickej osoby majú chápať ako finančné prostriedky vo vlastníctve, držbe alebo pod kontrolou osoby podliehajúcej sankciám.

- 31 V čase zmrazenia dotknutých bankových účtov (18. decembra 2020) sa v nariadení č. 765/2006, ktorým sa ustanovili takéto sankcie, nedefinovalo kritérium, ktoré sa má zohľadniť pri posudzovaní toho, či je právnická osoba alebo subjekt vo vlastníctve inej osoby alebo subjektu. Vo vtedy platnom znení [usmernení o vykonávaní a vyhodnocovaní] je stanovené kritérium „viac ako 50 % vlastníckych práv subjektu alebo majoritná kapitálová účasť v ňom“, ale nariadenie č. 2580/2001, na ktoré sa odkazuje v poznámke pod čiarou ako na zdroj tohto ustanovenia, obsahuje formuláciu „vlastniť 50 % a viac vlastníckych práv právnickej osoby, skupiny alebo subjektu alebo mať v nich majoritnú kapitálovú účasť“. Rovnaký výklad poskytla Rada Európskej únie v najnovšej verzii najlepších postupov EÚ na účinné vykonávanie reštriktívnych opatrení (27. jún 2022, č. dokumentu 10572/22, bod 62). Nie je teda jasné, ktoré kritérium má vnútroštátny súd uplatniť pri svojom posúdení toho, či subjekt súkromného sektora (banka), ktorý uplatnil sankcie (zmrazenie finančných prostriedkov), správne posúdil, že žalobkyňa (právny subjekt) je vo vlastníctve osoby podliehajúcej sankciám podľa nariadenia č. 765/2006, ako sa stanovuje v prílohe I tohto nariadenia.
- 32 Právnu neistotu zvyšuje skutočnosť, že následné a súčasné zmeny a doplnenia nariadenia č. 765/2006 [článok 1j písm. c) a článok 1k ods. 1 písm. c)] stanovujú, že určité sankcie sa majú uložiť právnickej osobe, subjektu alebo orgánu usadeným mimo Únie, „ktoré v podiele z viac ako 50 % priamo alebo nepriamo vlastní“ subjekt uvedený v tomto nariadení, resp. „ktoré sú z viac ako 50 % v priamom alebo nepriamom vlastníctve“ subjektu uvedeného v tomto nariadení. Preto môžu vzniknúť pochybnosti o tom, či sa má výklad prepojený na právnické osoby a subjekty podliehajúce sankciám podľa tohto nariadenia, ako sa stanovuje v článkoch 1j, [1k] a 2 tohto nariadenia, riadiť rôznymi kritériami opisujúcimi takéto prepojenia, alebo či sa má pri systematickom výklade uvedeného nariadenia uplatniť kritérium „v podiele z viac ako 50 %... vlastní“, resp. „z viac ako 50 %... vlastníctve“ výslovne uvedené v tomto nariadení (v článkoch 1j a 1k).
- 33 V prípade, že vlastníctvo presne 50 % akcií spoločnosti sa nemá považovať za vlastníctvo právnickej osoby na účely článku 2 ods. 1 nariadenia č. 765/2006, senát si kladie otázku, či sa vlastníctvo takéhoto podielu má považovať za kontrolu nad právnickou osobou.

- 34 V prípade, že vlastníctvo presne 50 % akcií spoločnosti sa má považovať za vlastníctvo právnickej osoby alebo kontrolu nad právnickou osobou, vzniká otázka, či sa má podmienka pre uplatnenie článku 2 ods. 1 nariadenia, a to, že finančné prostriedky tejto právnickej osoby sú vo vlastníctve, v držbe alebo pod kontrolou fyzickej osoby uvedenej v prílohe I nariadenia, považovať za splnenú.
- 35 V prípade, že sa predpokladá, že podmienka pre uplatnenie článku 2 ods. 1 nariadenia je splnená, vzniká otázka, či tento predpoklad možno vyvrátiť v prípade, o aký ide vo veci samej, teda v prípade občianskoprávnej žaloby, ktorou spoločnosť navrhuje, aby súd nariadil bankám ako žalovaným plniť zmluvu o vedení bankového účtu tým, že umožnia spoločnosti prístup k finančným prostriedkom na jej bankových účtoch bez obmedzení. Otázkou v prejednávanej veci je, či sa v takom prípade môže spoločnosť, ktorej finančné prostriedky sú zmrazené, odvolávať na skutočnosť, že podmienka uvedená v článku 2 ods. 2 nariadenia č. 765/2006 – podľa ktorej zákaz prístupu k finančným prostriedkom sa uplatňuje, ak sú finančné prostriedky spoločnosti používané osobou uvedenou v prílohe I tohto nariadenia alebo v jej prospech – nie je splnená.
- 36 Táto otázka vzniká vzhľadom na objasnenia uvedené v dokumentoch o najlepších postupoch (v usmerneniach z roku 2018, bod 55d, v najlepších postupoch z roku 2022, bod 66), podľa ktorých v prípade, ak sa v súlade s kritériami stanovenými v týchto dokumentoch zistí vlastníctvo alebo kontrola, sprístupnenie finančných prostriedkov alebo hospodárskych zdrojov právnickým osobám alebo subjektom, ktoré nie sú uvedené na zozname a ktoré sú vlastnené alebo kontrolované osobou alebo subjektom na zozname, sa bude v zásade považovať za ich nepriame sprístupnenie osobe alebo subjektu na zozname, pokiaľ sa pomocou prístupu založeného na posúdení rizika a po zohľadnení všetkých relevantných okolností vrátane kritérií stanovených v dokumentoch o najlepších postupoch nedá v jednotlivých prípadoch opodstatnene určiť, že dotknuté finančné prostriedky nebudú použité touto osobou alebo týmto subjektom na zozname alebo v ich prospech. Ak posúdenie podľa kritérií stanovených v dokumentoch o najlepších postupoch vykonáva banka, vzniká otázka, či by subjektu súkromného sektora bola uložená neprimeraná záťaž, a to vzhľadom na skutočnosť, že podľa nariadenia majú príslušné vnútroštátne orgány aj množstvo povinností v súvislosti s riadnym vykonávaním sankcií.
- 37 Senát zastáva názor, že pokiaľ ide o vykonávanie práva Únie, toto právo by sa malo vykladať tak, aby neukladalo neprimeranú záťaž subjektom súkromného sektora, na ktoré sa vzťahuje povinnosť uplatňovať sankcie podľa nariadenia č. 765/2006. Ak by sa od takýchto subjektov vyžadovalo, aby pri rozhodovaní o uplatnení sankcií vykonávali podrobné posúdenie štruktúry a činnosti právnickej osoby v každom jednotlivom prípade, mohlo by sa to považovať za obmedzenie slobody podnikania stanovenej v článku 16 Charty základných práv Európskej únie. Na druhej strane je tiež potrebné zabezpečiť dodržiavanie základných práv osôb podliehajúcich sankciám, a to tak, že kritériá a postupy uplatňovania sankcií musia byť jasné a výsledok predvídateľný.

- 38 Ak však Súdny dvor konštatuje, že žalobca vo vnútroštátnom konaní, o aké ide vo veci samej, sa môže odvolávať na skutočnosť, že podmienka uvedená v článku 2 ods. 2 nariadenia č. 765/2006, podľa ktorej zákaz použitia finančných prostriedkov sa uplatňuje, ak sú finančné prostriedky spoločnosti používané osobou uvedenou v prílohe I nariadenia alebo v jej prospech, nie je splnená, senát si kladie otázku, aké kritériá sa majú použiť na účely posúdenia v takýchto vnútroštátnych konaniach. Podľa názoru žalobkyne nasledujúce okolnosti umožňujú dospieť k záveru, že finančné prostriedky spoločnosti sa nepoužívajú v prospech osoby uvedenej v prílohe I nariadenia: 1) podľa právnej úpravy majetok akcionára a spoločnosti sú oddelené, 2) na čele spoločnosti je riaditeľ, ktorý nie je osobou uvedenou v prílohe I nariadenia, 3) riaditeľ spoločnosti uzavrel zmluvy so žalovanými v mene spoločnosti, 4) riaditeľ spoločnosti dostal platobné karty a prístupové zariadenia, kódy a heslá k bankovým účtom otvoreným v mene spoločnosti, (5) riaditeľ spoločnosti sa zaviazal nezverejňovať údaje umožňujúce prístup k účtom spoločnosti. Senát má pochybnosti o tom, či by sa tieto okolnosti mohli považovať za okolnosti vylučujúce použitie finančných prostriedkov spoločnosti v prospech osoby uvedenej v prílohe I nariadenia.
- 39 Vzhľadom na pochybnosti týkajúce sa výkladu výrazu „finančné prostriedky a hospodárske zdroje, ktoré patria fyzickým alebo právnickým osobám, subjektom a orgánom... alebo sú v ich vlastníctve, v držbe alebo pod ich kontrolou“ uvedeného v článku 2 ods. 1 nariadenia č. 765/2006 a podmienok pre uplatnenie článku 2 ods. 2 je potrebné predložiť vec Súdnemu dvoru na účely výkladu článku 2 ods. 1 a 2 nariadenia č. 765/2006.
- 40 Judikatúra Súdneho dvora potvrdzuje, že Súdny dvor má právomoc rozhodovať o prejudiciálnych otázkach týkajúcich sa výkladu nariadení v oblasti spoločnej zahraničnej a bezpečnostnej politiky (rozsudok Súdneho dvora z 12. júna 2014, Peftiev, vec C-314/13).

Senát... [procesné formulácie]

rozhodol:

Súdnemu dvoru sa predkladá návrh na začatie prejudiciálneho konania o týchto otázkach dôležitých pre prejednávanú vec:

1. *Má sa článok 2 ods. 1 a 2 nariadenia č. 765/2006 vykladať v tom zmysle, že ak sa zistí, že osoba uvedená v prílohe I tohto nariadenia vlastní presne 50 % akcií spoločnosti, predpokladá sa, že finančné prostriedky tejto spoločnosti sú vo vlastníctve, v držbe alebo pod kontrolou subjektu uvedeného v prílohe I tohto nariadenia?*

2. *Ak sa v konaní pred vnútroštátnym súdom, o aké ide vo veci samej, spoločnosť, ktorej finančné prostriedky boli zmrazené z dôvodu, že presne 50 % jej akcií vlastní osoba uvedená v prílohe I nariadenia č. 765/2006, domáha toho, aby súd nariadil bankám ako žalovaným povinnosť plniť zmluvy o vedení bankového účtu tým, že umožnia tejto spoločnosti prístup k finančným*

prostriedkom na jej bankových účtoch bez obmedzení, je možné napadnúť rozhodnutie banky o zmrazení jej finančných prostriedkov na základe tvrdenia, že finančné prostriedky tejto spoločnosti sa nepoužívajú osobou uvedenou v prílohe I tohto nariadenia alebo v jej prospech?

3. *V prípade kladnej odpovede na druhú otázku: aké kritériá sa majú uplatniť na posúdenie v rámci takéhoto konania pred vnútroštátnym súdom s cieľom určiť, či sa finančné prostriedky nepoužívajú osobou uvedenou v prílohe I nariadenia č. 765/2006 alebo v jej prospech? Môžu sa také okolnosti, ako 1) oddelenie majetku spoločnosti od majetku jej akcionárov, 2) skutočnosť, že v mene spoločnosti koná riaditeľ spoločnosti (ktorý nie je osobou uvedenou v prílohe I nariadenia), a 3) skutočnosť, že prístup k bankovým účtom spoločnosti sa poskytuje len riaditeľovi spoločnosti, považovať za okolnosti vylučujúcu použitie finančných prostriedkov spoločnosti v prospech osoby uvedenej v prílohe I nariadenia, ktorej podiel na základnom imaní spoločnosti je presne 50 %?*

... [procesné formulácie]

[zloženie senátu]